

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 26/1-01-11734

Chișinău

10 noiembrie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea integrității și funcționalității pieței energiei electrice), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 854/2023.

Menționăm că proiectul este important în contextul ridicării nivelului de aliniere a legislației Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Energiei.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (*în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă*);
2. Proiectul de lege (*în limba română - 26 file și în limba rusă - 29 file*);
3. Nota informativă la proiect (*9 file*);
4. Avizele recepționate în procesul avizării (*109 file*);
5. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (*67 file*);
6. Expertiza juridică a Ministerului Justiției (*14 file*);
7. Raportul de expertiză anticorupție (*5 file*);
8. Tabelul de concordanță cu legislația UE (*40 file*);
9. Declarația de compatibilitate (*8 file*).

Secretar general adjunct
al Guvernului

Roman CAZAN

Ex: Gh. Stratan
tel.022250244

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	400
"10" / 11	2023
Ora	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

UE

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 854

din 8 noiembrie 2023

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
unor acte normative (asigurarea integrității și funcționalității
pieței energiei electrice)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea integrității și funcționalității pieței energiei electrice).

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul energiei

Victor Parlicov

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**pentru modificarea unor acte normative
(asigurarea integrității și funcționalității pieței energiei electrice)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta Lege transpune Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011.

Art. I. – Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Clauza de armonizare se completează cu următorul text:
„; Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011”.

2. Articolul 2:

a) la noțiunea „participant la piața energiei electrice”, cuvântul „procură” se substituie cu cuvântul „cumpără”;

b) la noțiunea „piață a energiei electrice de echilibrare”, cuvântul „procurării” se substituie cu cuvântul „cumpărării”;

c) noțiunea „piață a energiei electrice pe parcursul zilei” va avea următorul cuprins:

„piață a energiei electrice pe parcursul zilei – piață angro organizată de operatorul pieței de energie electrică, care asigură participanților la piață posibilitatea de a-și acoperi curba reală de sarcină pentru o zi de livrare, prin mecanisme de tranzacționare, prin care vânzarea și cumpărarea energiei electrice se efectuează în baza tranzacțiilor ce au loc pentru o zi de livrare, după închiderea pieței energiei electrice pentru ziua următoare și înainte cu un anumit interval de timp de începere a livrărilor”;

d) noțiunea „piață a energiei electrice pentru ziua următoare” va avea următorul cuprins:

„*piață a energiei electrice pentru ziua următoare* – piață angro organizată de operatorul pieței de energie electrică care asigură participanților la piață mecanismele de tranzacționare pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice pentru fiecare interval de dispecerizare din ziua de livrare fizică a energiei electrice care urmează imediat după ziua de tranzacționare”;

e) se completează cu următoarele noțiuni:

„*informații cu caracter exact* – informații care indică un ansamblu de circumstanțe existente sau despre care există motive justificate de a crede că vor exista, un eveniment care a avut loc sau despre care există motive justificate de a crede că va avea loc și care sunt suficient de precise pentru a duce la o concluzie în legătură cu efectul posibil al tuturor circumstanțelor sau al evenimentului asupra prețurilor la produsele energetice angro;

capacitate de consum – consum de energie electrică al unui consumator final atunci când instalația/instalațiile de utilizare a/ale acestuia funcționează la capacitate maximă. Acesta include toată cantitatea de energie electrică consumată de către consumatorul final respectiv ca entitate economică unică, în măsura în care consumul respectiv are loc pe piețe cu prețuri angro intercorelate. La aplicarea prezentei noțiuni nu se ia în considerare consumul de energie electrică la locurile individuale de consum care aparțin aceluiași consumator final și care au o capacitate de consum mai mică de 600 GWh/an, în măsura în care locurile de consum respective nu exercită o influență comună asupra prețurilor de pe piața angro a energiei electrice datorită amplasării acestora, din punct de vedere geografic, pe piețe relevante diferite;

componentă de echitate – obligațiune de plată unică reciprocă ca urmare a relațiilor contractuale, determinată conform Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice aprobate de Agenție, și percepută de la consumatori sau de la furnizor ce are impusă obligația de serviciu public stabilită la art. 72 în cazul schimbării furnizorului sau a rezoluțiunii contractului de furnizare a energiei electrice și în cazul în care devierile financiare ale furnizorului depășesc valoarea de 5% a venitului reglementat definit conform Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice;

informații privilegiate – informații cu caracter exact care nu au fost făcute publice, care se referă în mod direct sau indirect la unul sau mai multe produse energetice angro și care, dacă ar fi făcute publice, ar putea influența în mod semnificativ prețul produselor energetice angro. În sensul prezentei noțiuni, prin informații se înțelege:

a) informațiile care trebuie făcute publice în conformitate cu prezenta lege, cu Regulamentul privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul

electroenergetic, cu Codurile rețelelor electrice și cu Regulile pieței energiei electrice;

b) informațiile cu privire la capacitatea și utilizarea instalațiilor de utilizare, a centralelor electrice sau a rețelelor electrice de transport, inclusiv informațiile cu privire la indisponibilitatea planificată sau neplanificată a acestora;

c) informațiile care trebuie divulgate în conformitate cu prevederile actelor normative sau ale contractelor de pe piața angro a energiei electrice, în măsura în care aceste informații ar putea avea un efect semnificativ asupra prețului produselor energetice angro;

d) alte informații legate de piața energiei electrice pe care un participant la piață ar putea să le folosească pentru a lua decizia de a efectua tranzacții legate de un produs energetic angro sau de a emite un ordin de tranzacționare cu un astfel de produs;

punct de delimitare – loc în care instalațiile electrice ale consumatorului final se delimitează, în baza dreptului de proprietate, de instalațiile întreprinderii electroenergetice sau loc în care instalațiile electrice ale întreprinderilor electroenergetice se delimitează în baza dreptului de proprietate;

produse energetice angro – următoarele tipuri de contracte și instrumente derivate, indiferent de locul sau modul lor de tranzacționare:

1) contractele de furnizare a energiei electrice, în cazul în care livrarea se efectuează în Republica Moldova sau în țările care sunt parte a Comunității Energetice;

2) contractele pentru prestarea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice în Republica Moldova sau în țările care sunt parte a Comunității Energetice”.

piețe organizate lichide – piață a energiei electrice pe parcursul zilei și piață a energiei electrice pentru ziua următoare stabilite și funcționale, care întrunesc următoarele criterii:

a) există platforme de tranzacționare operaționale, bazate pe licitații sau pe mecanisme de tranzacționare prin corelare continuă, și unde piața energiei electrice pe parcursul zilei și piața energiei electrice pentru ziua următoare sunt funcționale de cel puțin 12 luni;

b) este posibilă modificarea ofertelor până la o oră înainte de livrare (h-1);

c) produsele disponibile pentru a fi comercializate sunt în concordanță cu intervalul de decontare a dezechilibrului din zona respectivă de licitație”.

tentativă de manipulare a pieței – una dintre următoarele acțiuni:

1) efectuarea oricărei tranzacții sau emiterea oricărui ordin de tranzacționare cu produse energetice angro cu intenția:

a) de a oferi indicații false sau de a da semnale înșelătoare în ceea ce privește cererea, oferta, sau prețul produselor energetice angro;

b) de a stabili, în mod artificial, prețul unuia sau mai multor produse energetice angro, cu excepția cazului în care persoana care a efectuat tranzacția

sau care a emis ordinul consideră că motivele care au determinat-o să procedeze astfel sunt legitime și că respectiva tranzacție sau respectivul ordin de tranzacționare este conform cu practicile de piață admise pe respectiva piață de energie electrică;

c) de a utiliza un instrument fictiv sau oricare altă formă de înșelăciune sau abuz de încredere, care transmite sau este de natură să transmită informații care nu corespund realității sau înșelătoare cu privire la oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro;

2) difuzarea de informații, prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă, inclusiv a internetului, sau prin orice alte mijloace, cu intenția de a oferi mesaje care nu corespund realității sau înșelătoare cu privire la oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro”.

3. La articolul 3:

a) alineatul (2) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) asigurarea integrității și transparenței pieței energiei electrice, inclusiv prin stabilirea obligațiilor participanților la piața angro a energiei electrice privind înregistrarea și privind publicarea informațiilor privilegiate în condițiile stabilite în prezenta lege, prin stabilirea interdicțiilor referitoare la manipularea pieței și la tranzacțiile bazate pe informații privilegiate, precum și prin stabilirea atribuțiilor specifice ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în legătură cu investigarea potențialelor abuzuri pe piața angro a energiei electrice și a eventualelor tranzacții bazate pe informații privilegiate”;

b) se completează cu litera n) cu următorul cuprins:

„n) asigurarea, la investigarea potențialelor abuzuri pe piața angro a energiei electrice a Republicii Moldova și a eventualelor tranzacții bazate pe informații privilegiate cu potențial efect transfrontalier, a cooperării Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu alte autorități de reglementare, în coordonare cu Comitetul de reglementare al Comunității Energetice”.

4. Articolul 7 alineatul (2):

a) la litera a), după cuvintele „centralele electrice de termoficare urbane” se completează cu textul „a prețurilor reglementate conform prevederilor art. 85¹”;

b) litera d) se completează cu următorul enunț: „Stabilește și aprobă și alte prețuri reglementate prevăzute de prezenta lege”.

5. Articolul 9:

a) alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Consiliul de administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile, iar cererile privind prețurile

reglementate, privind tarifele reglementate – în termen de cel mult 90 de zile de la data înregistrării solicitării corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și a informației necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licență privind prețurile și tarifele reglementate”;

b) se completează cu alineatele (5¹) și (5²) cu următorul cuprins:

„(5¹) În cazul situațiilor excepționale în sectorul electroenergetic, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de disfuncționalitățile pe piața energiei electrice sau de securitatea aprovizionării cu energie electrică, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și aprobării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol. Argumentarea necesității de aproba hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la aprobare/emitere, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișarea la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media.

(5²) Hotărârile și deciziile Agenției care vizează sectorul energiei electrice, inclusiv hotărârile adoptate în conformitate cu art. 85, 95¹ și 95², se supun controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova ori de la data indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă contrară”.

6. La articolul 12 alineatul (9), după cuvintele „furnizarea energiei electrice” se completează cu textul „se eliberează pe un termen de 10 ani”, iar după cuvintele „licența pentru operarea pieței energiei electrice se eliberează” se completează cu textul „până la 10 ani, în conformitate cu art. 82¹ alin. (3)”.

7. Articolul 15 se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) Titularul de licență pentru transportul energiei electrice, titularul de licență pentru distribuția energiei electrice este obligat să pună la dispoziția Agenției, în termenele și în condițiile stabilite de aceasta, în format electronic, baza de date a consumatorilor finali, instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua electrică de transport, rețeaua electrică de distribuție.

(1²) Informația din baza de date se prezintă de Agenție, la necesitate, doar furnizorului serviciului universal și de ultimă opțiune, desemnat în conformitate cu prevederile prezentei legi”.

8. Articolul 21:

a) la alineatul (1), după cuvintele „securitatea aprovizionării cu energie electrică” se completează cu cuvintele „sau a furnizării serviciilor de sistem și de echilibrare”;

b) la alineatul (5), sintagma „acoperite de ofertă” se substituie cu cuvântul „oferite”;

c) se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Măsurile de sprijin oferite prin ofertă asigură recuperarea investiției și pot conține obligații de serviciu public și/sau prețuri reglementate pentru energia electrică sau serviciul prestat”.

9. Articolul 53 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 53. Codurile rețelelor electrice**

(1) Pentru a asigura și gestiona un acces eficient și transparent la rețelele electrice, racordarea, exploatarea și dezvoltarea rețelelor electrice în legătură cu fluxurile transfrontaliere, exploatarea rețelelor electrice se efectuează în conformitate cu Codurile rețelelor electrice.

(2) Codurile rețelelor electrice stabilesc procedurile aplicate în scopul funcționării eficiente a sistemului electroenergetic și a pieței energiei electrice, în special în legătură cu:

- a) alocarea capacității și gestionarea congestiilor;
- b) cerințele tehnice pentru funcționarea centralelor electrice și instalațiilor de utilizare;
- c) asigurarea echilibrului în sistemul electroenergetic;
- d) accesul și racordarea la rețelele electrice;
- e) securitatea operațională;
- f) planificarea operațională și programarea;
- g) reglarea frecvenței și rezervele;
- h) gestionarea situațiilor de urgență și restabilirea livrării, inclusiv măsuri de limitare a consumului în caz de necesitate.

(3) Operatorul sistemului de transport care deține licență pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic elaborează proiectele codurilor rețelelor electrice și le prezintă spre aprobare Agenției. Operatorii de sistem sunt obligați să colaboreze cu operatorul sistemului de transport respectiv în vederea elaborării codurilor rețelelor electrice.

(4) La elaborarea și aprobarea codurilor rețelelor electrice, se va ține cont de obligațiile asumate de Republica Moldova în cadrul Tratatului Comunității Energetice. Agenția, în comun cu operatorul pieței energiei electrice și operatorul sistemului de transport care deține licență pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, asigură elaborarea și aprobarea regulamentelor, termenelor și condițiilor sau al metodologiilor subsecvente Codurilor, ce țin de

funcționarea pieței energiei electrice, alocarea capacității și gestionarea congestiilor.

(5) Agenția publică pe pagina sa web oficială proiectele codurilor rețelelor electrice, și consultă participanții la piața energiei electrice, inclusiv utilizatorii de sistem, și autoritățile competente în conformitate cu actele normative în domeniu. Propunerile înaintate, precum și decizia privind acceptarea sau respingerea acestora se reflectă în sinteza recomandărilor care se publică pe pagina web oficială a Agenției. Codurile rețelelor electrice aprobate de Agenție se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, se plasează pe pagina web oficială a Agenției și pe paginile electronice ale operatorilor de sistem”.

10. Articolul 63:

a) se completează cu alineatele (3¹), (3²) și (3³) cu următorul cuprins:

„(3¹) Consumatorii finali care au încheiat contract cu furnizorul care are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72, au dreptul la alegerea liberă și la schimbarea furnizorului cu condiția că și-au onorat obligațiile de plată a energiei electrice consumate față de furnizorul respectiv și a fost aplicată după caz, componenta de echitate prevăzută la art. 87 alin. (3), precum și au dreptul de a dispune de toate datele relevante cu privire la consumul de energie electrică. Componenta de echitate prevăzută la art. 87 alin. (3) se aplică după caz, și în cazul rezoluțiunii contractului de furnizare a energiei electrice încheiat cu un furnizor care are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72.

(3²) Furnizorii cărora le-a fost impusă obligația de serviciu public stabilite la art. 72, percep sau achită, în cazul înregistrării unor devieri financiare negative sau respectiv pozitive care depășesc valoarea de 5% a venitului reglementat definit conform Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice, de la/către consumatorii finali care își schimbă furnizorul de energie electrică sau rezoluționează contractul de furnizare a energiei electrice, cu scopul de a încheia contractul de furnizare a energiei electrice cu alt furnizor, o plată unică determinată conform formulei de calcul stabilite în Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice aprobate de Agenție și în clauzele obligatorii contractuale cu consumatorii casnici și noncasnici prevăzute în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice. La calculul componentei de corectare a venitului reglementat se ține cont de componenta de echitate.

(3³) Consumatorul final care solicită schimbarea furnizorului de energie electrică sau rezoluționarea contractului de furnizare a energiei electrice, cu scopul de a încheia contractul de furnizare a energiei electrice cu un alt furnizor și furnizorul de energie electrică, care are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72, constată întrunirea condițiilor pentru perceperea sau achitarea componentei de echitate și are dreptul de a se adresa către Agenție pentru verificarea și informarea despre valoarea devierilor financiare înregistrate de furnizorul respectiv.”;

b) alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Pentru locurile de consum pentru care consumatorii finali fac uz de dreptul de a schimba furnizorul ce are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72 și încheie un contract de furnizare a energiei electrice la preț negociat sau consumatorii finali rezoluționează contractul de furnizare a energiei electrice încheiat cu un furnizor ce are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72, consumatorii sunt în drept să revină la furnizorul care furnizează energie electrică în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public stabilite la art. 72, la expirarea termenului de 12 luni de la data desfacerii contractului de furnizare a energiei electrice la preț reglementat.”;

c) alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Nu se permite încheierea de către consumatorii noncasnici a două sau mai multe contracte de furnizare a energiei electrice pentru același loc de consum, în cazul în care unul dintre contractele de furnizare a energiei electrice ale consumatorului noncasnic respectiv este încheiat cu un furnizor ce are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72”.

11. Capitolul XII:

a) după denumirea capitolului se introduce textul:

**„Secțiunea 1
Prevederi generale”;**

b) la articolul 75 alineatul (6), după cuvintele „activitatea operatorului pieței energiei electrice” se completează cu cuvintele „gradul de lichiditate a piețelor organizate de energie electrică”.

c) articolul 78 va avea următorul cuprins:

„Articolul 78. Piața angro a energiei electrice

(1) Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice, inclusiv tranzacțiile de import sau export, tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică, a energiei electrice de echilibrare, a capacităților de interconexiune, a serviciilor de sistem, a produselor conexe, la care participă producătorii, operatorul sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție și furnizorii se efectuează pe piața angro a energiei electrice.

(2) Piața angro a energiei electrice este organizată și funcționează în conformitate cu prezentul articol, cu Regulile pieței energiei electrice și cu alte acte normative aprobate de Agenție.

(3) Pe piața contractelor bilaterale, tranzacțiile de vânzare-cumpărare se efectuează de către participanții la piața energiei electrice în baza contractelor bilaterale, care se semnează ținându-se cont de cerere și de ofertă, ca rezultat al

unor mecanisme concurențiale sau al negocierilor. Participanții la piața contractelor bilaterale sunt în drept să se angajeze în tranzacții bilaterale, inclusiv în tranzacții bilaterale de export sau de import al energiei electrice, cu respectarea obligațiilor stabilite în prezentul capitol și în Regulile pieței energiei electrice.

(4) Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice pe piețele organizate de energie electrică se desfășoară în mod transparent, public și nediscriminatoriu.

(5) Participanții la piața angro a energiei electrice sunt obligați să păstreze timp de cel puțin 5 ani informațiile și documentele cu privire la tranzacțiile efectuate pe această piață”.

d) la articolul 80:

la alineatul (1), după cuvintele „a capacităților de interconexiune” se completează cu cuvintele „a serviciilor de echilibrare”, iar după cuvintele „se formează” se completează cu cuvintele „de regulă”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul serviciilor de echilibrare, serviciilor de sistem și a altor servicii conexe, Agenția stabilește mecanisme reglementate de achiziționare la prețuri reglementate în cazul în care numărul mic de participanți nu permite organizarea unei piețe concurențiale. Mecanismele reglementate se stabilesc temporar, pe perioada necesară asigurării condițiilor de funcționare a unei piețe concurențiale, în conformitate cu art. 85¹.”;

la alineatul (2), după cuvintele „piața serviciilor de sistem” se completează cu cuvintele „inclusiv mecanismele temporare reglementate stabilite de Agenție”;

se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Legislația privind bursele de mărfuri și comerțul de bursă corespunzător nu este aplicabilă pentru organizarea piețelor energiei electrice”.

e) articolul 81, alineatul (3) se modifică după cum urmează:

la litera j), după cuvintele „piața contractelor bilaterale” se completează cu cuvintele „inclusiv prin mecanismele reglementate în conformitate cu prezenta lege”;

litera q) se completează cu textul „și mecanisme temporare reglementate până la stabilirea unei piețe concurențiale”;

litera r) se completează cu textul „și mecanisme temporare reglementate până la stabilirea unei piețe concurențiale”.

f) se completează cu articolul 81¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 81¹.** Mecanisme aplicabile în cazul unor disfuncționalități pe piața angro a energiei electrice

(1) Disfuncționalitățile pe piața angro de energie electrică sunt:

a) un număr insuficient de participanți la licitațiile organizate de furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune conform art. 68 alin. (8) și operatorii de sistem;

b) un număr insuficient de participanți la piața energiei electrice de echilibrare și la piața serviciilor de sistem;

c) creșteri nejustificate ale prețurilor pe piețele concurențiale de energie electrică;

d) periclitarea asigurării consumatorilor finali cu energie electrică din cauza exportului declarat de energie electrică;

e) insuficiență de timp pentru organizarea și desfășurarea licitațiilor pentru procurarea energiei electrice.

(2) Disfuncționalitățile pe piața angro de energie electrică se constată de Agenție, din oficiu sau la sesizarea unuia sau mai multor participanți la piața energiei electrice.

(3) În cazul apariției unei disfuncționalități pe piața angro de energie electrică, Agenția este în drept să întreprindă măsurile necesare pentru înlăturarea disfuncționalității sau asigurării funcționării pieței energiei electrice, prin reducerea efectelor disfuncționalității. În acest scop, Agenția este în drept:

a) să suspende temporar funcționarea pieței respective până la înlăturarea disfuncționalității;

b) să limiteze sau să interzică temporar exporturile de energie electrică pentru toți producătorii și furnizorii licențiați sau numai pentru unii dintre aceștia;

c) să stabilească obligații de serviciu public de vânzare a energiei electrice în cantități și la prețuri reglementate;

d) să stabilească obligații de serviciu public privind achiziția centralizată de energie electrică, prin licitație sau prin negociere directă, necesară furnizorilor serviciului universal și de ultimă opțiune și operatorilor de sistem;

e) să stabilească obligații de serviciu public pentru unul sau mai mulți producători de energie electrică care să participe la piața energiei electrice de echilibrare și la piața serviciilor de sistem sau să furnizeze servicii de echilibrare și servicii de sistem în cantități limitate de posibilitățile tehnice și la prețuri reglementate.

(4) În cazul în care măsurile dispuse de către Agenție nu sunt executate de către participanții pieței energiei electrice, Agenția aplică în privința acestora sancțiunea financiară prevăzută la art. 95 alin. (5) și sesizează Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale pe piața energiei electrice.”;

g) articolul 82:

la alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) întocmirea și prezentarea către operatorul sistemului de transport a notificărilor fizice de cumpărare și de vânzare a energiei electrice în conformitate

cu tranzacțiile de vânzare-cumpărare încheiate pe piața energiei electrice pentru ziua următoare, respectiv pe piața energiei electrice pe parcursul zilei.”;

la alineatul (7), cuvintele „Pentru serviciul prestat” se substituie cu textul „Pentru serviciul prestat conform art. 80 alin. (3)”;

h) se completează cu articolul 82¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 82¹. Desemnarea operatorului pieței energiei electrice**

(1) Guvernul desemnează operatorul pieței energiei electrice dintre agenții economici care și-au exprimat intenția de a organiza piețe organizate de energie electrică, în baza următoarelor criterii:

a) este filială înregistrată în Republica Moldova a unui operator desemnat al pieței energiei electrice dintr-o țară membră a Uniunii Europene sau a Comunității Energetice;

b) operatorul proprietar are experiență în organizarea pieței energiei electrice pentru ziua următoare, a pieței energiei electrice pe parcursul zilei și a pieței organizate a contractelor bilaterale de energie electrică precum și în funcționarea cuplată internațional a piețelor;

c) operatorul proprietar are capacitatea de a asigura cuplarea efectivă a pieței energiei electrice pentru ziua următoare și a pieței energiei electrice pe parcursul zilei din Republica Moldova cu piețele similare integrate la nivel european.

(2) Agenția eliberează operatorului desemnat licență pentru operarea pieței energiei electrice.

(3) La solicitarea operatorului pieței energiei electrice, Agenția îl desemnează ca Operator al Pieței Energiei Electrice Desemnat căruia îi este atribuită sarcina de realizare a cuplării internaționale a pieței pentru ziua următoare și a pieței pe parcursul zilei pentru o perioadă inițială de 4 ani, cu posibilitatea de prelungire, dacă îndeplinește cumulativ următoarele cerințe:

a) a contractat sau contactează resurse adecvate pentru operarea comună, coordonată și conformă a cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare și/sau a piețelor pe parcursul zilei, inclusiv resursele necesare pentru a-și îndeplini funcțiile de Operator al Pieței Energiei Electrice Desemnat, resursele financiare, tehnologia informației necesară, infrastructura tehnică și procedurile operaționale;

b) este în măsură să se asigure că participanții la piață au acces liber la informațiile privind sarcinile Operatorului Pieței Energiei Electrice Desemnat;

c) este eficient din punctul de vedere al costurilor în ceea ce privește cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor pe parcursul zilei și, în cadrul sistemului său intern de contabilitate, se ține o contabilitate separată pentru funcțiile de cuplare a piețelor și alte activități pentru a se evita subvențiile încrucișate;

d) dispune de un nivel adecvat de separare a activității față de alți participanți ai pieței energiei electrice;

e) dacă este desemnat ca monopol legal național pentru serviciile de tranzacționare pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei într-un alt stat, nu face uz de veniturile obținute în Republica Moldova pentru a-și finanța activitățile pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei în acel stat;

f) este în măsură să trateze toți participanții pieței energiei electrice într-un mod nediscriminatoriu;

g) dispune de mecanisme adecvate de supraveghere a pieței;

h) are încheiate acorduri adecvate privind transparența și confidențialitatea cu participanții la piață și operatorul sistemului de transport;

i) este în măsură să furnizeze serviciile de compensare și decontare necesare;

j) este în măsură să instituie sistemele și metodele de comunicații necesare pentru coordonarea cu operatorul sistemului de transport.

(4) Activitatea Operatorului Pieței Energiei Electrice Desemnat este monitorizată de Agenție iar Agenția are dreptul să revoce desemnarea în condițiile în care cerințele stabilite de legislație pentru acest operator nu sunt îndeplinite”;

i) la articolul 84 alineatul (8), după cuvintele „pe piața organizată” se completează cu textul „, inclusiv prin mecanisme reglementate în conformitate cu prezenta lege”;

j) se completează cu articolul 84¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 84¹. Registrul participanților la piața angro a energiei electrice**

(1) Participanții la piața angro a energiei electrice care efectuează tranzacții cu produse energetice angro sau care manifestă interesul de a participa la astfel de tranzacții prin intermediul notificărilor de tranzacționări sunt obligați să se înregistreze în Registrul participanților la piața angro.

(2) Prin derogare de la art. 1 Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, Agenția instituie și ține Registrul participanților la piața angro cu respectarea formatului și a cerințelor stabilite în cadrul Comunității Energetice, precum și a cerințelor stabilite în prezentul articol.

(3) Registrul participanților la piața angro se actualizează în mod continuu și conține, fără a se limita la acestea, cel puțin următoarele informații despre fiecare participant la piața angro a energiei electrice:

a) codul unic de identificare;

b) codul fiscal, numărul de înregistrare pentru TVA;

c) adresa sediului principal/adresa de domiciliu;

d) persoanele responsabile pentru deciziile operaționale ale participantului respectiv și pentru cele referitoare la tranzacții;

e) beneficiarul final al activităților de tranzacționare ale participantului respectiv;

f) alte informații care permit identificarea participantului respectiv.

(4) Procedura de înregistrare și modul de actualizare a Registrului participanților la piața angro se stabilesc în regulamentul elaborat și aprobat de Agenție.

(5) Participanții la piața angro a energiei electrice sunt obligați să se înregistreze în Registrul participanților la piața angro în modul stabilit în Regulamentul privind modul de ținere a acestui Registru aprobat de Agenție, înainte de a efectua o tranzacție cu produse energetice angro.

(6) Participanții înregistrați în Registrul participanților la piața angro sunt obligați să notifice Agenția, în termenele stabilite în Regulamentul menționat la alin. (4), despre orice modificare a informațiilor prezentate anterior în cererea de înregistrare.

(7) Executarea obligației de a se înregistra în Registrul participanților la piața angro nu îl exonerează pe participantul respectiv de sarcina de a îndeplini alte obligații ce îi incumbă în conformitate cu prezenta lege și cu Regulile pieței energiei electrice, inclusiv obligațiile ce îi revin în calitate de parte responsabilă de echilibrare.

(8) Agenția transmite informațiile din Registrul participanților la piața angro Comitetului de reglementare al Comunității Energetice în termenele și condițiile stabilite în cadrul Tratatului Comunității Energetice.

(9) Cererea de înregistrare în calitate de participant la piața angro a energiei electrice, depusă repetat la Agenție de un participant înregistrat la piața energiei electrice, permite modificarea listei activităților prestate care au fost specificate pentru respectivul participant al pieței.

(10) Prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul Registrului participanților la piața angro se va opera în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”;

k) la articolul 85 alineatul (3) litera b), după cuvintele „de concurență” se completează cu cuvintele „de lichiditate”;

l) se completează cu articolul 85¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 85¹.** Derogări de la mecanismele de piață pe piața energiei electrice

(1) În cazul în care numărul vânzătorilor potențiali de energie electrică, furnizorilor de servicii de echilibrare sau de servicii de sistem nu permite organizarea unei piețe concurențiale sau distorsionează funcționarea corectă a pieței, Agenția este în drept să stabilească derogări de la mecanismele de piață și mecanisme reglementate de asigurare a vânzării și achiziției energiei electrice sau a serviciului respectiv și să stabilească prețuri și după caz cantități reglementate, conform metodologiei aprobate de Agenție.

(2) Prețurile și/sau cantitățile reglementate stabilite conform alin. (1) se determină pentru fiecare vânzător de energie electrică sau de serviciu și trebuie să asigure recuperarea costurilor.

(3) În cazul în care producătorul sau furnizorul refuză să furnizeze informații privind costurile sale reale, Agenția stabilește prețuri reglementate pe baza prețurilor istorice ale acestuia sau pe baza prețurilor practicate de producători sau furnizori similari din țară.

(4) Mecanismele prevăzute la acest articol au caracter temporar.

(5) Agenția stabilește mecanisme tranzitorii de trecere de la funcționarea integral reglementată la o piață concurențială. Acestea pot fi, dar nu se limitează la:

a) Reducerea treptată a cantității de energie electrică ce face obiectul prețurilor reglementate, individual pe fiecare participant, acesta având posibilitatea de a participa și la piața concurențială;

b) Stabilirii de prețuri maxime și minime pe piața concurențială la valori care să asigure atât protecția consumatorilor cât și recuperarea costurilor”.

m) se completează cu secțiunea a 2-a cu următorul cuprins:

„Secțiunea a 2-a

Prevederi specifice privind integritatea și transparența pieței angro a energiei electrice. Monitorizarea pieței de energie electrică

Articolul 85². Interdicții privind tranzacțiile bazate pe informații privilegiate

(1) Persoanelor fizice sau juridice care dețin informații privilegiate li se interzice:

a) să folosească aceste informații pentru a dobândi, înstrăina sau pentru a încerca să dobândească ori să înstrăineze, pentru sine sau pentru o terță persoană, în mod direct sau indirect, produse energetice angro la care se referă informațiile în cauză;

b) să divulge aceste informații altei persoane, cu excepția situației în care divulgarea are loc în baza legii sau în cadrul exercitării muncii, profesiei sau funcțiilor persoanei respective, cu informarea acesteia în legătură cu faptul că informațiile comunicate sunt privilegiate;

c) să recomande altei persoane să dobândească sau să înstrăineze ori să determine altă persoană să dobândească sau să înstrăineze, în baza informațiilor privilegiate, produsele energetice angro la care se referă informațiile în cauză.

(2) Interdicțiile stabilite la alin. (1) se aplică următoarelor persoane care dețin informații privilegiate:

a) membrilor organului administrativ, de conducere sau de supraveghere al unei întreprinderi;

b) persoanelor care dețin cote în capitalul social al unei întreprinderi;

c) persoanelor care au acces la informații prin exercitarea muncii, profesiei sau funcțiilor;

d) persoanelor care au dobândit astfel de informații prin activități infracționale;

e) persoanelor care cunosc sau trebuie să cunoască faptul că informațiile sunt privilegiate.

(3) Prevederile alin. (1) lit. a) și c) nu se aplică operatorului sistemului de transport la procurarea energiei electrice în vederea asigurării funcționării sigure și fiabile a sistemului electroenergetic conform obligațiilor ce îi revin potrivit art. 30.

(4) Prevederile alineatelor (1)–(3) nu se aplică:

a) tranzacțiilor realizate pentru a achita o obligație scadentă de dobândire sau înstrăinare a unor produse energetice angro, în cazul în care această obligație decurge dintr-un contract încheiat sau dintr-un ordin de tranzacționare emis înainte ca persoana vizată să intre în posesia unor informații privilegiate;

b) tranzacțiilor realizate de producătorii de energie electrică al căror scop este de a-și acoperi pierderile imediate, cauzate de întreruperile neplanificate, dacă fără realizarea acestora participantul la piața energiei electrice nu ar putea să-și îndeplinească obligațiile contractuale existente sau dacă astfel de acțiuni sunt întreprinse cu acordul operatorului sistemului de transport în vederea asigurării funcționării sigure și fiabile a sistemului electroenergetic. Producătorii de energie electrică care realizează asemenea tranzacții sunt obligați să prezinte Agenției informații cu privire la tranzacțiile respective;

c) participanților la piața energiei electrice care acționează în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic și cu Planul de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul electroenergetic, în cazul în care se constată apariția situației excepționale în sectorul electroenergetic, iar mecanismele de piață pe întreg teritoriul țării au fost suspendate. În acest caz, Agenția asigură publicarea informațiilor privilegiate în conformitate cu prevederile art. 85³.

(5) În cazul în care persoana care deține informații privilegiate este o persoană juridică, interdicțiile stabilite la alin. (1) se aplică în egală măsură persoanelor fizice care participă în numele persoanei juridice respective la luarea deciziei privind realizarea tranzacției.

(6) În cazul în care se difuzează informații în scop jurnalistic sau ca expresie artistică, o astfel de difuzare a informațiilor se evaluează ținându-se cont de actele normative care reglementează libertatea presei și libertatea de exprimare în alte mijloace media, cu excepția cazului în care:

a) aceste persoane obțin, direct sau indirect, avantaje sau beneficii ca urmare a diseminării informațiilor în cauză, sau

b) divulgarea sau difuzarea informațiilor respective se face cu intenția de a induce piața în eroare cu privire la oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro.

Articolul 85³. Obligația de a publica informații privilegiate

(1) Participantul la piața energiei electrice este obligat să facă publice în mod efectiv și în timp util informațiile privilegiate deținute cu privire la activitatea comercială sau la instalațiile pe care le deține ori le controlează acesta, întreprinderea-mamă sau o întreprindere înrudită a acestuia sau de ale căror aspecte operaționale este responsabil în totalitate sau parțial respectivul participant sau întreprinderea-mamă ori întreprinderea înrudită a acestuia. Se supun publicării informațiile care se referă la capacitatea și utilizarea instalațiilor de producere, a instalațiilor de utilizare sau a rețelelor de transport al energiei electrice, inclusiv informațiile referitoare la indisponibilitatea planificată sau neplanificată a acestora, în conformitate cu criteriile stabilite de Agenție prin hotărârea aprobată conform alin.(5).

(2) Un participant la piața energiei electrice poate amâna în mod excepțional, pe propria răspundere, publicarea unor informații privilegiate pentru a nu aduce atingere intereselor sale legitime, cu condiția că omisiunea în cauză nu induce în eroare publicul, iar participantul la piața energiei electrice poate asigura confidențialitatea respectivelor informații și nu ia decizii cu privire la tranzacționarea de produse energetice angro pe baza acestor informații. Participantul la piața energiei electrice este obligat să notifice fără întârziere Agenția despre acest fapt, cu prezentarea motivelor care justifică amânarea publicării informațiilor în cauză.

(3) Dacă, în cadrul exercitării obișnuite a muncii, a profesiei sau a funcțiilor, un participant la piața energiei electrice, un angajat sau reprezentant al său divulgă informații privilegiate legate de un produs energetic angro, în conformitate cu art. 97¹ alin. (1) lit. b), participantul respectiv, angajatul sau reprezentantul acestuia trebuie să se asigure ca informațiile respective să fie publicate în mod efectiv, simultan și complet. În cazul divulgării neintenționate, participantul la piața energiei electrice este obligat să se asigure ca informațiile să fie publicate în mod efectiv și complet cât mai repede posibil după respectiva divulgare neintenționată.

(4) Cerința stabilită la alin. (3) nu se aplică în cazul în care persoana care primește informațiile are obligația de a păstra confidențialitatea în conformitate cu actele normative, cu dispozițiile statutare sau cu clauzele contractuale.

(5) Agenția aprobă hotărârea privind stabilirea criteriilor care trebuie întrunite pentru asigurarea respectării obligațiilor de publicare în mod efectiv, simultan, complet și în timp util a informațiilor privilegiate, precum și modul de publicare a acestora.

(6) Executarea obligațiilor stabilite la alin. (1) și (2) nu exonerează participanții la piața energiei electrice de îndeplinirea cerințelor stabilite în prezenta lege și în actele normative de reglementare aprobate de Agenție privind publicarea informațiilor, în special privind termenul și modul de publicare a acestora.

(7) Prevederile alin. (1) și (2) nu aduc atingere dreptului participanților la piața energiei electrice de a amâna divulgarea informațiilor sensibile privind protecția infrastructurii critice dacă informațiile respective se consideră a fi secret de stat, secret comercial sau alte informații oficiale cu accesibilitate limitată.

Articolul 85⁴. Obligațiile persoanelor care intermediază tranzacții cu titlu profesional

(1) Orice persoană fizică sau juridică care intermediază cu titlu profesional tranzacții cu produse energetice angro este obligată să își desfășoare activitatea cu respectarea prevederilor art. 85² și ale art. 85⁵ alin. (1). În cazul în care are motive întemeiate să suspecteze că o tranzacție ar putea încălca prevederile art. 85² sau ale art. 85⁵ alin. (1), persoana respectivă este obligată să notifice fără întârziere Agenția despre acest fapt.

(2) Activitatea de intermediere a tranzacțiilor presupune prestarea serviciilor de organizare a tranzacțiilor pentru:

a) crearea circumstanțelor necesare sau oferirea de asistență părților terțe (cumpărător sau vânzător) astfel încât să fie încheiată o tranzacție angro cu energie electrică (să se influențeze în mod direct asupra încheierii tranzacției); sau

b) oferirea unui instrument sau a unor mijloace care să faciliteze încheierea de tranzacții cu produse energetice angro de către părți terțe (cumpărător sau vânzător), și care nu se limitează doar la furnizarea mijloacelor prin intermediul cărora părțile terțe pot comunica între ele.

Articolul 85⁵. Interzicerea manipulării pieței energiei electrice

(1) Se interzice manipularea sau tentativa de manipulare a pieței energiei electrice.

(2) În sensul prezentei legi, manipularea pieței include una dintre următoarele acțiuni:

1) efectuarea unei tranzacții sau emiterea unui ordin de tranzacționare cu produse energetice angro:

a) care oferă sau sunt susceptibile de a oferi indicații false sau înșelătoare în ceea ce privește oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro;

b) care stabilesc sau prin care se încearcă stabilirea, în mod artificial, prin acțiunea uneia sau mai multor persoane care acționează în mod concertat, a prețului unuia sau mai multor produse energetice angro, cu excepția cazului în care persoana care a efectuat tranzacția sau care a emis ordinul de tranzacționare dovedește că motivele care au determinat-o să procedeze astfel sunt legitime și că respectiva tranzacție sau respectivul ordin de tranzacționare sunt conforme cu practicile de piață admise pe respectiva piață angro a energiei electrice;

c) care utilizează sau prin care se încearcă utilizarea unui instrument fictiv sau a unei alte forme de înșelăciune sau abuz de încredere, care transmit sau sunt

de natură să transmită informații false sau înșelătoare cu privire la oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro;

2) difuzarea, prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă, inclusiv al internetului, sau prin orice alte mijloace, a unor informații care oferă ori sunt susceptibile de a oferi mesaje false sau înșelătoare cu privire la oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro, inclusiv răspândirea de zvonuri și difuzarea de informații false sau înșelătoare, dacă persoana care a difuzat informațiile știa sau trebuia să știe că acestea sunt false sau înșelătoare.

Articolul 85⁶. Monitorizarea pieței energiei electrice

(1) Agenția monitorizează piața energiei electrice și, în conformitate cu prevederile art. 14¹ din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, este în drept să colecteze informații cu privire la posibilele încălcări pe piața energiei electrice din oficiu, la sesizarea unui organ central de specialitate al administrației publice, a unei alte autorități publice, inclusiv a Consiliului Concurenței, la cererea unui participant la piața energiei electrice sau la sesizarea Comitetului de reglementare al Comunității Energetice.

(2) Agenția este în drept să solicite de la participantul la piața energiei electrice, de la persoana care intermediază tranzacții cu titlu profesional sau de la altă persoană care este în legătură cu oricare dintre aceștia prezentarea, în formă scrisă, a informațiilor sau a documentelor necesare în legătură cu exercitarea funcției de monitorizare a integrității și transparenței pieței energiei electrice.

(3) Agenția elaborează și adoptă hotărârea privind setul de cerințe cu privire la examinarea denunțurilor (sesizărilor).

(4) În vederea exercitării funcției de monitorizare a pieței, Agenția efectuează controale sau inițiază investigații în temeiul art. 7 alin. (3) lit. i) și art. 8 alin. (1) lit. a), b) și c). Participanții la piața energiei electrice sunt obligați să coopereze cu Agenția și să prezinte informațiile necesare, să se abțină de la obstrucționarea în orice mod a Agenției la efectuarea controalelor și realizarea investigațiilor.

(5) Anual, Agenția prezintă Secretariatului Comunității Energetice și publică un raport cu privire la activitățile sale de monitorizare a pieței. În acest raport, Agenția evaluează funcționarea și transparența unor categorii diverse de piețe și modalități de realizare a tranzacțiilor comerciale și poate face recomandări Secretariatului Comunității Energetice cu privire la regulile, standardele și procedurile specifice pieței care ar putea îmbunătăți integritatea pieței și funcționarea pieței interne. De asemenea, Agenția poate evalua dacă introducerea unor cerințe minime pentru piețele organizate ar putea contribui la o creștere a transparenței pieței .

Articolul 85⁷. Atribuțiile Agenției la realizarea investigațiilor pe piața energiei electrice

(1) Agenția inițiază investigații pe piața energiei electrice, la recepționarea unei cereri sau din oficiu, inclusiv în cazul în care constată existența unor circumstanțe care indică faptul că o persoană nu respectă sau încalcă prevederile art. 85²–85⁵.

(2) Investigațiile se realizează cu respectarea principiilor și a procedurii stabilite în prezenta lege și în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.

(3) În cadrul investigației, Agenția exercită drepturile stabilite în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și următoarele drepturi specifice:

a) de a efectua, împreună cu Consiliul Concurenței, controale comune pe piața energiei electrice;

b) la constatarea circumstanțelor care indică nerespectarea sau încălcarea uneia sau mai multor prevederi ale prezentului capitol și săvârșirea unei infracțiuni prevăzute de Codul penal, de a informa organele de drept competente cu privire la rezultatele și finalitatea procedurii administrative desfășurate în conformitate cu prezenta lege;

c) de a coopera cu autoritățile de reglementare din domeniul financiar-fiscal, precum și cu alte autorități de reglementare sub egida Comitetului de reglementare al Comunității Energetice.

(4) Orice acțiune întreprinsă de Agenție în temeiul prezentului articol trebuie să corespundă principiului proporționalității.

Articolul 85⁸. Cooperarea la nivel național și regional în contextul monitorizării pieței energiei electrice

(1) În legătură cu monitorizarea integrității și a transparenței pieței energiei electrice, în conformitate cu prezentul articol și cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Agenția colaborează cu autoritățile de reglementare din țările vecine și din țările părți ale Comunității Energetice, cu Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, cu alte autorități de resort și cu organele de drept din Republica Moldova, inclusiv cu Consiliul Concurenței, prin diverse mijloace, care includ, fără a se limita la acestea, schimbul de informații și încheierea, la necesitate, a memorandumurilor de înțelegere.

(2) Agenția colaborează cu Comisia Națională a Pieței Financiare prin schimb de informații privind instrumentele derivate ale energiei electrice, precum și prin alte mijloace, inclusiv prin încheierea memorandumurilor de înțelegere.

(3) Agenția informează Comitetul de reglementare al Comunității Energetice și Secretariatul Comunității Energetice atunci când există motive rezonabile să suspecteze că pe piața energiei electrice din Republica Moldova se întreprind sau au fost întreprinse acțiuni care contravin prevederilor prezentului capitol, oferind informații cât mai detaliate posibil în legătură cu acțiunile respective.

(4) În cazul în care există bănuieli rezonabile că în altă țară parte a Comunității Energetice sunt întreprinse acțiuni care influențează piața angro a

energiei electrice sau prețurile produselor energetice angro din Republica Moldova și care contravin principiilor privind excluderea abuzului pe piață și a manipulării pieței, stabilite în prezenta lege, Agenția este în drept să notifice despre acest fapt Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și să solicite luarea măsurilor necesare pentru atenuarea/eliminarea impactului acțiunilor respective.

(5) Agenția sesizează Consiliul Concurenței în cazul în care există motive întemeiate să suspecteze că pe piața energiei electrice din Republica Moldova se întreprind sau au fost întreprinse acțiuni care pot constitui încălcări ale Legii concurenței nr. 183/2012, inclusiv în legătură cu potențiale acțiuni de concentrare economică, și notifică despre acest fapt Comitetul de reglementare al Comunității Energetice și Secretariatul Comunității Energetice.

(6) La sesizarea Comitetului de reglementare al Comunității Energetice privind o presupusă încălcare a prevederilor prezentului capitol, Agenția transmite informațiile solicitate sau, după caz, inițiază o investigație în legătură cu presupusa încălcare notificată și întreprinde măsurile necesare pentru remedierea încălcărilor identificate. În cazul în care nu este posibilă prezentarea informațiilor solicitate în termenele stabilite, Agenția notifică Comitetul de reglementare al Comunității Energetice despre acest fapt, precum și despre motivele justificative.

(7) Prin derogare de la prevederile alin. (6), Agenția este în drept să refuze să dea curs solicitării Comitetului de reglementare al Comunității Energetice în cazul în care:

- a) aceasta ar putea afecta suveranitatea sau securitatea națională;
- b) autoritățile naționale competente au inițiat deja o procedură judiciară pentru aceleași fapte/acțiuni și împotriva aceluiași persoane;
- c) instanța de judecată a pronunțat o hotărâre definitivă și irevocabilă în privința persoanelor respective cu privire la aceleași fapte comise.

(8) În cazul refuzului conform alin. (7), Agenția informează în modul corespunzător Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, prezentând informații detaliate privind procedurile inițiate sau hotărârile adoptate de autoritățile/instanțele de judecată naționale.

Articolul 85⁹. Nedivulgarea informațiilor confidențiale. Transparența. Secretul profesional. Protecția datelor

(1) Agenția este obligată să se abțină de la divulgarea informațiilor confidențiale obținute în conformitate cu art. 85³ alin. (2), a informațiilor obținute în cadrul exercitării atribuțiilor stabilite la art. 85⁶ și 85⁷, precum și a altor informații oficiale cu accesibilitate limitată obținute în cadrul exercitării funcției de monitorizare a pieței energiei electrice și în legătură cu aceasta. Agenția întreprinde măsurile necesare pentru a asigura confidențialitatea, integritatea și protecția informațiilor respective, precum și măsurile menite să

prevină utilizarea necorespunzătoare a acestor informații și accesul neautorizat la acestea.

(2) Sub rezerva respectării secretului profesional, Agenția este în drept să publice o parte din informațiile pe care le deține, cu condiția ca informațiile confidențiale din domeniul afacerilor sau alte informații oficiale cu accesibilitate limitată care vizează anumiți participanți la piața energiei electrice sau anumite tranzacții ori piețe individuale să nu fie divulgate și să nu poată fi deduse.

(3) Agenția pune la dispoziție, în scopuri științifice, baza de date comerciale de care dispune, ce conține date care nu sunt sensibile din punct de vedere comercial, în conformitate cu cerințele privind confidențialitatea informațiilor stabilite în prezenta lege și în alte acte normative aplicabile.

(4) Informațiile indicate la alin. (2) și (3) se publică sau se prezintă în scopul îmbunătățirii transparenței pieței energiei electrice și doar dacă este puțin probabil ca acestea să ducă la denaturarea concurenței pe piața energiei electrice. Agenția distribuie informațiile în mod echitabil, în conformitate cu o procedură transparentă, stabilită într-un regulament elaborat și aprobat de Agenție, care se publică pe pagina sa web oficială.

(5) Informațiile confidențiale care sunt obținute sau transmise în conformitate cu prezentul capitol fac obiectul cerinței privind respectarea secretului profesional.

(6) Obligația de păstrare a secretului profesional se aplică:

a) persoanelor care lucrează sau care au lucrat pentru Agenție, pentru Consiliul Concurenței, pentru alte autorități publice care au intrat în posesia informațiilor stabilite la alin. (1);

b) experților mandatați de Agenție, de Consiliul Concurenței sau de alte autorități publice care obțin informații cu caracter confidențial în conformitate cu prezentul capitol.

(7) Informațiile confidențiale obținute de către persoanele indicate la alin. (6) în cadrul exercitării funcțiilor lor nu pot fi divulgate niciunei alte persoane sau autorități decât într-o formă prescurtată, anonimizată sau agregată, care să nu permită identificarea niciunui participant la piața energiei electrice, cu excepția cazurilor în care obligația de divulgare este stabilită expres în prezenta lege sau în alte acte normative.

(8) Agenția, autoritățile publice sau persoanele care obțin informații confidențiale în conformitate cu prezenta lege sunt în drept să le utilizeze exclusiv în scopul exercitării atribuțiilor stabilite prin prezenta lege. Organele centrale de specialitate ale administrației publice, alte autorități publice sau persoane pot utiliza aceste informații doar în scopul pentru care le-au fost furnizate sau în cadrul unor proceduri administrative sau judiciare în legătură cu exercitarea atribuțiilor lor. Organul central de specialitate al administrației publice sau autoritatea publică ce a primit informațiile respective este în drept să le utilizeze în alte scopuri cu condiția obținerii acordului Agenției, al autorităților sau al persoanelor care au comunicat informațiile respective.

(9) Agenția elaborează și adoptă hotărârea cu privire la cerințele ce țin de protecția datelor la colectarea și prelucrarea informațiilor în contextul exercitării funcției de monitorizare a pieței energiei electrice, cu respectarea actelor normative care reglementează protecția datelor”.

12. La articolul 86, alineatul (2) se completează cu litera d¹), h) și i) cu următorul cuprins:

„d¹) prețurile reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune, ce iau în considerare necesitatea furnizorului de ultimă opțiune să procure energie electrică la prețuri mai mari decât prețurile de procurare a energiei electrice conform contractelor bilaterale, pe parcursul unor perioade scurte de timp”;

„h) prețuri reglementate pentru cantitățile de energie electrică sau de servicii oferite prin mecanisme reglementate stabilite în conformitate cu prevederile prezentei legi;

i) prețuri provizorii pentru energia electrică produsă, în situații de disfuncționalitate pe piața energiei electrice”.

13. Articolul 87 alineatul (3):

la litera a):

liniuța a doua va avea următorul cuprins:

„- cheltuielilor aferente consumului tehnologic și pierderilor de energie electrică din rețelele electrice de distribuție, al căror nivel nu va depăși media efectiv înregistrat în ultimii trei ani cât și a stimulentului în mărime de 50% din valoarea reducerii consumului tehnologic și pierderilor de energie electrică înregistrate pe parcursul anului”;

se completează cu două liniuțe cu următorul cuprins:

„- componente de echitate, care reprezintă obligațiuni de plată reciprocă ca urmare a relației contractuale”;

- alocația aferentă capitalului circulant utilizat în activitatea reglementată”;

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) modul de ajustare a prețurilor și tarifelor reglementate, inclusiv modul de actualizare a tarifelor, prețurilor reglementate în decursul anului”.

14. Articolul 95:

a) alineatul (1) se completează cu litera j) cu următorul cuprins:

„j) refuzul titularului de licență de a înregistra contractele de achiziționare a energiei electrice la operatorul pieței energiei electrice”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Agenția aplică, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe, pentru neexecutarea obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile art. 11, art. 72 și 73 sau refuzul de a-și onora obligațiile de serviciu public.”;

b) se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de la 10% la 15% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe, a altor persoane juridice pentru neexecutarea hotărârilor Agenției pe subiecte ce țin de disfuncționalitatea pieței energiei electrice stabilite la art. 81¹”.

15. Se completează cu articolele 95¹ și 95² cu următorul cuprins:

„**Articolul 95¹**. Sancțiuni pentru nerespectarea sau încălcarea prevederilor privind integritatea și transparența pieței angro a energiei electrice

(1) Pentru nerespectarea sau încălcarea obligațiilor stabilite la art. 85² - 85⁹, Agenția aplică, cumulativ sau separat, următoarele sancțiuni:

a) declarația de nerespectare;

b) avertismentul sau avertismentul public;

c) sancțiunea financiară stabilită la art. 95²;

d) anunțarea publică a declarației de nerespectare și a sancțiunii aplicate, cu excepția cazului în care acestea nu pot fi făcute publice pe motivul existenței unui interes public conflictual prevalent sau a unui alt motiv cu caracter sensibil. În măsura posibilităților, pentru a atenua posibilele efecte ale publicării declarației de nerespectare sau a sancțiunii aplicate asupra potențialului interes public, Agenția este în drept să publice părți anonimizate ale hotărârii prin care s-a dispus sancțiunea în cauză.

(2) La determinarea tipurilor de sancțiuni, a mărimii sancțiunilor financiare pentru nerespectarea sau încălcarea obligațiilor stabilite la art. 85² - 85⁹, precum și a efectelor cumulate ale acestora, Agenția va ține cont de următoarele circumstanțe:

a) gravitatea încălcării, inclusiv durata și frecvența;

b) profiturile acumulate și/sau pierderile cauzate ori alte efecte adverse ce au avut loc, inclusiv impactul asupra stabilității și încrederii pe piața angro a energiei electrice;

c) consolidarea poziției dominante sau a puterii semnificative pe piața energiei electrice a întreprinderii respective în rezultatul nerespectării sau încălcării obligațiilor stabilite la art. 85² - 85⁹;

d) existența încălcărilor anterioare;

e) atitudinea de cooperare a participanților la piața energiei electrice pe parcursul investigațiilor, inclusiv încetarea încălcării din propria voință, precum și alte împrejurări care demonstrează voința lor de a facilita examinarea încălcărilor.

(3) Agenția aprobă, prin hotărâre, criteriile utilizate pentru stabilirea sancțiunilor specifice și pentru cuantificarea sancțiunilor financiare, ținând cont de prevederile alin. (2) și de cele mai bune practici ale statelor membre ale Comunității Energetice.

(4) Părțile terțe sunt în drept să solicite despăgubiri pentru prejudiciile cauzate de către participanții la piața energiei electrice care au încălcat una sau

mai multe dintre cerințele stabilite la art. 85² - 85⁹ din prezenta lege, în conformitate cu prevederile Codului civil.

Articolul 95². Sancțiuni financiare pentru nerespectarea sau încălcarea prevederilor privind integritatea și transparența pieței energiei electrice

(1) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 1% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la art. 85² - 85⁹, manifestată prin:

a) refuzul de a publica informațiile privilegiate în termenele și modul stabilite de Agenție;

b) refuzul participantului la piața energiei electrice de a permite efectuarea controalelor și a inspecțiilor dispuse de către Agenție în contextul exercitării atribuțiilor ce țin de monitorizarea pieței energiei electrice sau obstrucționarea Agenției în efectuarea acestora.

(2) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 3% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor de energie electrică pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la art. 85² - 85⁹, manifestată prin:

a) nepublicarea informațiilor privilegiate în termenele și modul stabilite la art. 85³ alin. (1);

b) divulgarea informațiilor privilegiate unei alte persoane, cu excepția situației în care divulgarea are loc în cadrul exercitării muncii, profesiei sau a funcțiilor persoanei respective;

c) nerespectarea obligațiilor de prezentare a informațiilor solicitate de Agenție în legătură cu exercitarea atribuțiilor ce țin de monitorizarea pieței energiei electrice, a participanților la piața energiei electrice, inclusiv în legătură cu realizarea investigațiilor și efectuarea controalelor.

(3) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor energetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la art. 85² - 85⁹, manifestată prin:

a) utilizarea informațiilor privilegiate pentru a dobândi sau înstrăina, pentru sine sau pentru o terță persoană, în mod direct sau indirect, produse energetice angro la care se referă informațiile în cauză;

b) refuzul repetat de a publica informațiile privilegiate în termenele și modul stabilite de Agenție;

c) refuzul repetat de a prezenta informațiile solicitate de Agenție în legătură cu exercitarea atribuțiilor ce țin de monitorizarea pieței energiei electrice, a participanților la piața energiei electrice, inclusiv în legătură cu realizarea investigațiilor și efectuarea controalelor;

d) refuzul repetat al participantului la piața energiei electrice de a permite efectuarea controalelor și a inspecțiilor dispuse de către Agenție în contextul exercitării atribuțiilor ce țin de monitorizarea pieței energiei electrice sau obstrucționarea repetată a Agenției în efectuarea acestora;

- e) tentativa de manipulare a pieței;
- f) manipularea pieței.

(4) În cazul nerespectării sau al încălcării obligațiilor stabilite la art. 85² - 85⁹ care a condus sau a contribuit la consolidarea poziției dominante sau a puterii semnificative pe piața energiei electrice a unei întreprinderi de energie electrică existente, sancțiunile care urmează a fi aplicate conform prezentului articol se majorează după cum urmează:

- a) până la 3% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alineatul (1);
- b) până la 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alineatul (2);
- c) până la 10% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alineatul (3).

(5) Mijloacele bănești obținute din aplicarea sancțiunilor financiare se virează integral în bugetul de stat”.

16. La articolul 96:

a) alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Prin derogare de la art. 68 alin. (6), art. 72 alin. (1) și art. 73 alin. (8), pentru locurile de consum la care consumatorii finali au decis să schimbe furnizorul și să procure energie electrică la prețuri negociate, în bază de contract negociat și semnat cu furnizorul ales, și care ulterior și-au pierdut furnizorul în anumite circumstanțe (furnizorul își încetează activitatea, furnizorul i-a fost suspendată sau retrasă licența, furnizorul este în imposibilitate de a furniza energie electrică) și nu pot să își aleagă un alt furnizor și să semneze contracte de furnizare a energiei electrice la preț negociat, sunt în drept să solicite semnarea contractelor de furnizare a energiei electrice, în condiții reglementate, cu furnizorii care asigură furnizarea energiei electrice consumatorilor finali în contextul obligației de serviciu public de ultimă opțiune stabilite la art. 73, până la îndeplinirea condiției din art. 63 alin. (4)”.

b) alineatul (14) va avea următorul cuprins:

„(14) Piața energiei electrice pentru ziua următoare, piața energiei electrice pe parcursul zilei, piața de echilibrare, piața serviciilor de sistem și piața organizată a contractelor bilaterale se vor institui în conformitate cu hotărârea Agenției, care se consultă public și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, după desemnarea operatorului pieței energiei electrice”.

c) se completează cu alineatele (14¹) și (14²) cu următorul cuprins:

„(14¹) Termenele de instituire a pieței energiei electrice pentru ziua următoare și pieței energiei electrice pe parcursul zilei nu pot depăși cu mai mult de 12 luni data desemnării de către Guvern a operatorului pieței energiei electrice.

(14²) Până la crearea condițiilor de funcționare concurențială a pieței energiei electrice de echilibrare și a pieței serviciilor de sistem, Agenția stabilește mecanisme reglementate de funcționare în conformitate cu art. 85¹ și aprobă în termen de 6 luni Metodologia de calculare a prețurilor reglementate pentru cantitățile de energie electrică sau de servicii oferite prin mecanisme reglementate, stabilite în conformitate cu prevederile prezentei legi”.

d) la alineatul (15), textul „în termenul stabilit la alin. (14)” se exclude;

e) se completează cu alineatul (16¹) cu următorul cuprins:

„(16¹) Prin derogare de la prevederile art. 7 alin. (2) lit. a) și art. 87 din prezenta lege și ale Metodologiei tarifare relevante, în cazul implementării unor proiecte demonstrative finanțate din grant și/sau alte surse nerambursabile pentru instalarea echipamentelor de măsurare inteligente la consumatorii finali, în scopul stabilirii efectelor aplicării prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice în funcție de orele de consum, Agenția, la solicitarea furnizorului serviciului universal și a organului central al administrației publice de specialitate în domeniul energiei, va aproba prețuri reglementate pentru furnizarea energiei electrice în funcție de orele de consum doar pentru consumatorii finali implicați în proiectul demonstrativ.

Pentru determinarea și calcularea acestor prețuri reglementate Agenția stabilește și aprobă coeficienții tarifari, care iau în considerare cheltuielile și costurile justificate suportate de furnizorul serviciului universal ce urmează a fi recuperate prin aplicarea prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice în funcție de orele de consum de la consumatorii finali respectivi, pe perioada de desfășurare a proiectelor demonstrative”.

Art. II. – Articolul 214 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 466), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:

„(10) Nu pot fi suspendate hotărârile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică aprobate în temeiul art. 81¹ alin. (3) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.”

Art. III. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea integrității și
funcționalității pieței energiei electrice)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (*asigurarea integrității și funcționalității pieței energiei electrice*) a fost elaborat de Ministerul Energiei, Direcția energie electrică.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

2.1. Creșterea integrității și transparenței pieței angro de energie electrică

Experiența anului 2022 ne-a demonstrat unele lacune în ceea ce privește modul de gestionare a pieței de energie electrică prin prisma faptului că unii participanți la piața energiei electrice au avut un comportament vădit deviant de la prevederile legislative, demonstrat și prin investigația pieței realizată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) și aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 75/2023, dar care din lipsa instrumentelor legale insuficiente nu a putut dispune de sancțiuni pentru nerespectarea/încălcarea prevederilor privind integritatea și transparența pieței angro a energiei electrice.

Pornind de la premisa că, unul din obiectivele Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (reflectate în art. 3) constă în organizarea și asigurarea funcționării pieței energiei electrice în condiții de transparență, de competitivitate și de nediscriminare, integrarea acesteia în piața regională și europeană, crearea condițiilor necesare pentru asigurarea concurenței pe piața energiei electrice, elucidarea conjuncturilor stabilite pe piața energiei electrice în anul 2022 în contextul crizei energetice devine imperativă, precum și excluderea posibilității ca unii participanți la piață să poată obține unele beneficii prin acțiuni de manipulatorii în detrimentul altora. Respectiv, pentru o bună funcționare a pieței ținând cont de etapele incipiente de dezvoltare a acesteia care pot fi compromise se impune a fi vitală o intervenție în cadrul juridic primar pentru a stabili un cadru de reglementare acestor situații.

Situațiile de manipulare a pieței, care au avut loc pe parcursul anului 2022, au fost caracterizate în special prin:

- Prezentarea premeditată a unor valori mărite ale notificărilor fizice (supra notificare) aferente părților responsabile pentru echilibrare, care și-au transmis responsabilitatea echilibrării către un agent economic, și care beneficiază de schemă de sprijin conform Legii nr. 10/2016 cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;

- Prezentarea premeditată a unor valori mai mici notificărilor fizice (sub notificare) aferente părților responsabile pentru echilibrare, care și-au transmis responsabilitatea echilibrării către un agent economic și care activează în condiții de piață la prețuri negociate.

Astfel, drept soluție de bază în contextul elucidării acțiunilor de manipulare a pieței energiei electrice este reprezentată de disponerea de suficiente instrumente necesare prevăzute de cadrul normativ, care pot fi disponibile odată cu transpunerea și implementarea Regulamentului UE nr. 1227/2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie. Regulament care până în prezent nu a fost transpus în Legislația națională și care reprezintă un angajament asumat de către Republica Moldova în calitate de parte contractantă a Tratatului Comunității Energetice (Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice, nr. D/2018/10/MC-EnC (<https://www.energy-community.org/legal/acquis.html>)).

Prevederile regulamentul UE nr. 1227/2011 ce urmează a fi transpuse, stabilesc atribuțiile autorității de reglementare referitor la monitorizarea pieței energiei electrice, inclusiv în legătură cu realizarea investigațiilor pe piața energiei electrice și efectuarea controalelor la participanții la piața energie electrice, prevederi specifice referitor la cooperarea la nivel național și regional în contextul monitorizării pieței energiei electrice.

De asemenea, acestea instituie un regim de sancționare specific pentru încălcarea prevederilor ce țin de integritatea și transparența pieței angro a energiei electrice, astfel încât, la constatarea comportamentului abuziv al participanților la piața energie electrice, autoritatea de reglementare să fie în măsură să aplice sancțiuni care corespund încălcării depistate și prejudiciilor cauzate pe piața energiei electrice. Aceste atribuții urmează a fi introduse în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, pentru a asigura implementarea corespunzătoare a Regulamentului UE nr. 1227/2011.

Drept finalitate a operării modificărilor propuse în prezentul Proiect, se urmărește garantarea consumatorilor și altor participanți la piață faptul că pot avea încredere în integritatea pieței energiei electrice, că prețurile fixate pe piețele angro de energie reflectă interacțiunea echilibrată și competitivă dintre cerere și ofertă, și că nu se pot realiza profituri prin abuz de piață. Totodată, vor fi stabilite sancțiunile pasibile de a fi aplicate pentru nerespectarea, încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, a prevederilor ce țin de integritatea și transparența pieței energiei electrice, cu respectarea principiului proporționalității sancțiunilor cu gravitatea faptei comise.

Proiectul stabilește plafonul minim al sancțiunii, astfel intenția fiind ca Agenția, în calitate de autoritate independentă față de Guvern și Parlament, să aplice sancțiuni proporțional gravității încălcărilor. Deoarece, în cazul stabilirii unui plafon maxim, beneficiul rezultat din manipularea pieței energiei electrice de către un participant poate fi estimat din timp și ar putea fi mai mare decât sancțiunea aplicată.

2.2. Crearea mecanismelor legale de intervenție în cazul disfuncționalității pieței energiei electrice

În contextul gestionării situației excepționale în sectorul energiei electrice care a fost declanșată și urmare a limitărilor în aprovizionarea cu gazele naturale din octombrie 2022, au fost identificate o serie de prevederi legale ce urmează a fi modificate, completate pentru a se exclude echivocul cu privire la atribuțiile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în partea ce ține de prevenirea/gestionarea situațiilor de criză. Totodată, în ultimul an, achizițiile de energie electrică s-au realizat în mod centralizat în baza obligației de serviciu public impuse S.A. „EnergoCom” prin Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale pe perioade scurte în contextul stării de urgență și prin derogare de la procedurile aplicabile prevăzute în legislația națională.

Astfel, în contextul în care starea de urgență va expira și vor fi reluate achizițiile de energie electrică în baza Procedurii de procurare a energiei electrice stabilite în Anexa nr. 1 la Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020, există riscul ca la licitații să nu fie prezentate suficiente oferte. Acest fapt poate duce la tergiversarea procedurilor de achiziție a energiei electrice, și conform practicii anterioare poate cauza un blocaj al pieței care ar putea rezida în apariția unei eventuale situații excepționale.

Mai mult ca atât, noile realități atât la nivel geopolitic cât și la nivelul piețelor energetice în contextul expirării acțiunii stării de urgență declarate prin mai multe Hotărâri a Parlamentului Republicii Moldova și a stingerii mecanismelor create drept urmare a Deciziilor Comisiei pentru Situații Excepționale, ar putea duce la apariția unor situații care ar reprezenta disfuncționalități ale pieței energiei electrice. Din care considerente proiectul în cauză care are drept scop definirea acestor disfuncționalități, stabilirea modului cum aceste disfuncționalități se constată de către Agenție, care sunt măsurile necesare pentru înlăturarea disfuncționalității și asigurării funcționării pieței energiei electrice prin reducerea efectelor acestora.

Astfel Proiectul prevede, că pe piața angro de energie electrică pot interveni așa disfuncționalități cum ar fi:

a) Un număr insuficient de participanți la licitațiile organizate de furnizorul serviciului universal și furnizorul de ultimă opțiune; *Risc asociat: se pune în pericol asigurarea cu energie*

electrică a consumatorilor din Republica Moldova și majorarea esențială a prețurilor pentru energia electrică pe piața internă.

b) Un număr insuficient de participanți la piața energiei electrice de echilibrare și la piața serviciilor de sistem; *Risc asociat: apariția dezechilibrelor majore și riscul de izolare a sistemului energetic național;*

c) Creșteri nejustificate ale prețurilor pe piețele concurențiale de energie electrică; *Risc asociat: În urma unor înțelegeri de cartel sau prin aplicarea poziției dominante a unui participant al pieței, consumatorii din țară vor fi obligați să plătească prețuri nejustificate pentru un produs de importanță vitală cum este energia electrică.*

d) Periclitarea asigurării consumatorilor finali cu necesarul de energie electrică, din cauza exportului total de energie electrică; *Risc asociat: deficit de energie electrică, deconectarea consumatorilor și declanșarea unei situații excepționale pe piața energiei electrice;*

e) Alte situații care periclitează asigurarea livrării continue a cu energiei electrice și securitatea aprovizionării cu energie electrică a consumatorilor finali.

Totodată, disfuncționalitățile pe piața angro de energie electrică se vor constata de Agenție, din oficiu sau la sesizarea unuia sau mai multor participanți la piața energiei electrice.

Efectuarea acestor modificări implică un grad de urgență sporit, astfel încât să poată fi aplicate începând cu licitațiile pentru achiziția energiei electrice ce se vor desfășura începând cu luna octombrie 2023, când expiră contractul existent încheiat cu SA „Молдавская ГРЭС”.

Subsecvent, proiectul va stabili că, în cazul apariției unei disfuncționalități pe piața angro de energie electrică, Agenția va fi în drept să ia măsurile necesare după cum urmează:

a) Să suspende temporar funcționarea pieței respective până la înlăturarea disfuncționalității;

b) Să limiteze sau să interzică temporar exporturile de energie electrică pentru toți producătorii și furnizorii licențiați sau numai pentru unii dintre aceștia;

c) Să stabilească obligații de serviciu public de vânzare a energiei electrice în cantități și la prețuri reglementate;

d) Să stabilească obligații de serviciu public privind achiziția centralizată de energie electrică, prin licitație sau prin negociere directă, necesară furnizorilor serviciului universal și de ultimă opțiune și operatorilor de sistem;

e) Să oblige unul sau mai mulți producători de energie electrică să participe la piața energiei electrice de echilibrare și la piața serviciilor de sistem sau să furnizeze servicii de echilibrare și servicii de sistem în cantități și la prețuri reglementate.

Menționăm că în Moldova recent a avut loc una din situațiile descrise - lipsa unui număr suficient de ofertanți la licitația de procurare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal și operatorii de sistem. Întru deblocarea situației a fost necesară intervenția Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova, care prin Dispoziția nr. 2 din 25 februarie 2023, a dispus suspendarea procedurilor de licitație pentru achiziția energiei electrice. Suplimentar, Comisia a obligat Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale să elaboreze o Lege specială care să prevadă neaplicarea prevederilor privind procedurile de licitație pentru achiziția energiei electrice conform Legii nr. 107/2016 și a Hotărârii ANRE nr. 52/2022 până pe data de 31 martie 2023.

În această ordine de idei, în Proiect se propune o măsură adițională de asigurare a executării deciziilor ANRE în cazul constatării disfuncționalităților pe piața angro a energiei electrice, soluție elaborată ținând cont de Dispoziția menționată supra. Având în vedere că astfel de decizii ale ANRE stabilesc măsurile necesare pentru aplanarea disfuncționalității pieței și au un caracter de urgență, posibilitatea de suspendare de către instanța de judecată ar duce la agravarea situației și ca consecință – la declanșarea unei situații excepționale pe piața energiei electrice, respectiv implicarea în proces a

Comisiei pentru situații Excepționale. Întru evitarea acestui scenariu, prin Proiectul dat se propune un instrument de asigurare, care constă în completarea art. 214 din Codul Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2016 cu un alineat nou, care stabilește interdicția de suspendare a deciziilor menționate. Astfel, în cazul atacării în instanță a deciziilor ANRE referitor la disfuncționalitatea pieței energiei electrice, acestea vor produce efect până la aprobarea unei decizii judecătorești definitive.

2.3 Stabilirea criteriilor privind desemnarea a operatorului pieței energiei electrice

În contextul în care, începând cu 1 iunie 2022, au intrat în vigoare Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2020, întru avansarea dezvoltării pieței energiei electrice, pentru Republica Moldova devine imperativă crearea/desemnarea unui Operator al pieței de energie electrică care să organizeze piețele locale pe termen scurt (Piața pentru ziua următoare – PZU și Piața pe Parcursul Zilei – PPZ) și să asigure o viitoare cuplare a acestora cu alte piețe centralizate din Europa, preferențial în cadrul piețelor Uniunii Europene (Single Day-Ahead Coupling (SDAC) și Single Intraday Coupling (SIDC)), or în lipsa unui asemenea operator nu se poate crea o piață cu adevărat concurențială și funcțională. Astfel, întru desemnarea unui operator al pieței, este necesar ca cadrul juridic sectorial să prevadă expres un set de criterii/cerințe transparente cărora trebuie să corespundă entitatea care va fi desemnată în calitate de operator al pieței în Republica Moldova.

De menționat că, anterior modalitatea de organizare a activității de vânzare – cumpărare a energiei electrice practic se limita doar la încheierea contractelor bilaterale între producător și furnizor, fără a prevedea acțiunile unui gestionar al pieței, rolul, care conform prevederilor legii îi revine operatorului de piață.

Organizarea și gestionarea pieței energiei electrice pentru ziua următoare, a pieței energiei electrice pe parcursul zilei și a pieței organizate a contractelor bilaterale sunt în sarcina operatorului pieței energiei electrice. Actuala versiune a Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică nu prevede explicit criteriile privind desemnarea unei entități în calitate de Operator al Pieței de Energie Electrică Desemnat (OPEED). Fapt care împiedică introducerea piețelor organizate de energie electrică ceea ce este indispensabil atingerii obiectivului de integrarea a pieței naționale cu piața europeană de energie electrică și totodată pe termen scurt exclude posibilitatea producătorilor să comercializeze energia electrică în condiții nediscriminatorii, în condiții de transparență și cu respectarea tuturor procedurilor prevăzute în Regulile pieței energiei electrice.

Prin urmare, prevederile legii definesc clar modul de desemnare al operatorului pieței și impun reorganizarea pieței energiei electrice prin apariția unei entități care ar avea misiunea directă de a gestiona piața în cauză.

2.4 Alte mecanisme

Având în vedere experiența din domeniul gazelor naturale, proiectul respectiv vine să soluționeze și unele posibile interpretări ce pot apărea pe parcursul implementării Legii nr. 107/2016 în vigoare. Prevederi ce țin de stabilirea obligației de achitare a devierilor tarifare în situația schimbării furnizorului sau a rezoluției unui contract de furnizare de gaze naturale, prin introducerea componentei de echitate, care reprezintă obligațiunile de plată reciproce ca urmare a relației contractuale între furnizor și consumator, în condițiile unor deviații tarifare pozitive sau negative.

Intrarea în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, rezultă din necesitatea dispunerii de suficiente instrumente în termen de până a expira starea de urgență declarată pe întreg teritoriu al Republicii Moldova și pentru a preveni impactul unor eventuale limitări în aprovizionarea cu energie electrică/șocuri de preț sau posibile eventuale crize energetice.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

În conformitate cu Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice, nr. D/2018/10/MC-EnC, Republica Moldova, în calitate de parte semnatară a Tratatului Comunității Energetice, are obligația să transpună și să implementeze până în iunie 2020 Regulamentul UE nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, în versiunea adaptată.

Astfel, unul din obiectivele elaborării proiectului respectiv de hotărâre este transpunerea Regulamentului UE nr. 1227/2011.

Prevederile relevante din Regulamentul menționat, precum și amendamentele propuse a fi operate la Legea nr. 107/2016 cu privire la energie electrică sunt descrise în AIR, care se anexează la prezenta Notă informativă, precum și în Tabelul de concordanță corespunzător.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale Proiectului legii de modificare, pot fi grupate în patru categorii:

1. Prevederi ce se referă la transpunerea Regulamentului privind integritatea și transparența pieței energiei electrice, precum și evitarea posibilelor acțiuni de manipulare a pieței energiei electrice;

Legea cu privire la energia electrică urmează a fi completată cu o serie de prevederi care reglementează înregistrarea participanților la piața angro a energiei electrice, comunicarea și utilizarea informațiilor privilegiate la încheierea tranzacțiilor, acțiunile de manipulare pe piața energiei electrice, precum și atribuțiile ANRE privind monitorizarea, investigarea și sancționarea participanților la piața angro a de energie electrică, care manifestă un comportament nesatisfăcător.

Astfel, în prevederile Legii cu privire la energia electrică urmează a fi introduse prevederi care reglementează instituirea și ținerea Registrului participanților la piața angro a energiei electrice, precum și modul de înregistrare și de actualizare a datelor din Registru.

Registrul participanților la piața angro a energiei electrice urmează a fi instituit și ajustat de ANRE, iar înregistrarea în Registrul respectiv este obligatorie pentru toate persoanele fizice și juridice care efectuează tranzacții cu produse energetice angro sau care manifestă interesul de a intra în astfel de tranzacții prin intermediul notificărilor de tranzacționare.

Un participant la piața de energie electrică este obligat să facă publice în mod efectiv și în timp util informațiile privilegiate deținute cu privire la activitatea comercială sau instalațiile pe care le deține sau le controlează acesta, întreprinderea-mamă sau o întreprindere înrudită a acestuia sau de a căror aspecte operaționale este responsabil în totalitate sau parțial respectivul participant sau întreprinderea-mamă ori întreprinderea înrudită a acestuia.

Criteriile care trebuie întrunite pentru a se asigura respectarea obligațiilor de publicare în mod efectiv, simultan, complet și în timp util a informațiilor privilegiate se stabilesc printr-o hotărâre aprobată de ANRE.

Cu referire la acțiunile de manipulare a pieței, acestea urmează a fi interzise în mod expres prin introducerea prevederii relevante în Legea nr. 107/2016, prin manipularea pieței subînțelegându-se una din următoarele acțiuni:

1) efectuarea oricărei tranzacții sau emiterea oricărui ordin de tranzacționare cu produse energetice angro;

2) difuzarea, prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă, inclusiv a internetului, sau prin orice alte mijloace, a unor informații care oferă sau sunt susceptibile de a oferi mesaje false sau înșelătoare cu privire la oferta, cererea sau prețul produselor energetice angro, inclusiv răspândirea de zvonuri și difuzarea de informații false sau înșelătoare, în contextul în care persoana care a difuzat

informațiile știa sau trebuia să știe că acestea sunt false sau înșelătoare.

Totodată, pentru a asigura prevenirea și/sau sistarea imediată a acțiunii de manipulare sau a tentativei de manipulare a pieței energiei electrice, ANRE urmează să fie investită prin lege cu atribuții suplimentare în ceea ce privește realizarea investigațiilor și efectuarea controalelor pe piața energiei electrice.

Pentru a facilita realizarea investigațiilor, Legea cu privire la energia electrică urmează să stabilească în sarcina participanților la piața energiei electrice obligația de a stoca timp de cel puțin 5 ani informațiile și documentele cu privire la tranzacțiile efectuate pe piața angro de energie electrică.

Monitorizarea integrității și a transparenței pieței energiei electrice nu poate fi eficientă în lipsa colaborării ANRE cu alte autorități de reglementare precum Consiliul Concurenței și Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF). Cooperarea dintre ANRE și CNPF trebuie să se realizeze în special în ceea ce privește supravegherea instrumentelor derivate.

Pentru nerespectarea sau încălcarea prevederilor ce țin de integritatea și transparența pieței energiei electrice, ANRE poate să aplice, cumulativ sau separat, următoarele sancțiuni:

- a) declarația de nerespectare;
- b) avertismentul sau avertismentul public;
- c) impunerea de restricții sau interzicerea întreprinderii acțiunilor care contravin prevederilor ce țin de integritatea și transparența pieței energiei electrice;
- d) sancțiunea financiară;
- e) aprobarea unei hotărâri privind suspendarea licenței deținute de participantul la piața de energie electrică cu adresarea în decurs de 3 zile lucrătoare în instanța de judecată competentă pentru a valida suspendarea licenței, în conformitate cu Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Codul de Procedură Civilă;
- f) aprobarea unei hotărâri privind retragerea licenței deținute de participantul la piața de energie electrică, cu adresarea în decurs de 3 zile lucrătoare în instanța de judecată competentă pentru a valida retragerea licenței, în conformitate cu Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Codul de Procedură Civilă;
- g) anunțarea publică a declarației de nerespectare și a sancțiunii aplicate.

2. Prevederi ce se referă la constatarea și gestionarea unor posibile situații excepționale în sectorul energiei electrice,

Astfel, prevederile Legii nr. 107/2016 urmează să fie completată cu prevederile ce se referă la faptul ca ANRE să fie investită cu atribuții ce se referă la constatarea și înlăturarea disfuncționalității sau asigurării funcționării pieței energiei electrice prin reducerea efectelor disfuncționalității, ce se referă la:

- a) Suspendarea temporară a funcționării pieței respective până la înlăturarea disfuncționalității;
- b) Limitarea sau interzicerea temporară a exportului de energie electrică;
- c) Stabilirea obligațiilor de serviciu public de vânzare a energiei electrice în cantități și la prețuri reglementate;
- d) Stabilirea obligațiilor de serviciu public privind achiziția centralizată de energie electrică necesară furnizorilor serviciului universal și de ultimă opțiune și operatorilor de sistem, prin licitație sau prin negociere directă;
- e) Obligarea unuia sau a mai multor producători de energie electrică să participe la piața energiei electrice de echilibrare și la piața serviciilor de sistem sau să furnizeze servicii de echilibrare și servicii de sistem în cantități și la prețuri reglementate.

În acest context, în cazul în care măsurile dispuse de către Agenție nu sunt executate de către participanții pieței energiei electrice, Agenția aplică în privința acestora sancțiuni financiare și sesizează Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

3. Prevederi ce se referă la asigurarea desemnării Operatorului Pieței Energiei Electrice

Legea cu privire la energia electrică urmează a fi completată cu prevederi ce se referă la faptul că guvernul desemnează direct ca operator al pieței de energie electrică acel agent economic ce dovedește capacitatea de a organiza piețe centralizate de energie electrică prin:

a) Este filială sau sucursală înregistrată în Republica Moldova a unui operator desemnat al pieței de energie electrică dintr-o țară membră a Uniunii Europene;

b) Operatorul proprietar are experiență de minim 10 ani în organizarea pieței energiei electrice pentru ziua următoare, a pieței energiei electrice pe parcursul zilei și a pieței organizate a contractelor bilaterale de energie electrică precum și experiență de minim 5 ani în funcționarea cuplată internațional a piețelor;

c) Operatorul proprietar dovedește capacitatea de a asigura cuplarea efectivă a pieței energiei electrice pentru ziua următoare și a pieței energiei electrice pe parcursul zilei din Republica Moldova cu piețele similare integrate la nivel european;

În cazul în care nu poate fi identificat un operator al pieței de energie electrică care să îndeplinească cerințele prevăzute, Guvernul organizează licitație pentru desemnarea operatorului pieței, pe baza criteriilor de vechime și experiență stipulate.

4. Prevederi ce țin de soluționarea unor neclarități apărute pe parcursul implementării Legii nr. 107/2016 în vigoare și/sau pentru a exclude echivocul în interpretate

Astfel, în contextul înregistrării devierilor tarifare majore, date de fluctuațiile pieței internaționale de energie electrică și stabilirea obligației de achitare a devierilor tarifare în situația schimbării furnizorului sau a rezoluțiunii unui contract de furnizare de gaze naturale, se propune introducerea componentei de echitate, ce reprezintă obligațiunile de plată reciprocă ca urmare a relației contractuale între furnizor și consumator, în condițiile unor deviații tarifare pozitive sau negative.

De asemenea, în condițiile în care consumatorii finali au dreptul de a ieși pe piața liberă, pentru unul sau mai multe locuri de consum, se propune reglementarea perioadei minime de 12 luni, în care acel consumator trebuie să rămână în cadrul pieței libere. Această prevedere reduce riscul de a crea condițiile migrației sezoniere a consumatorilor între piața liberă și cea reglementată în funcție de sezonul rece și cald și variația prețurilor la gaze naturale pe piețele internaționale. De asemenea, se propune excluderea posibilității de a avea pentru a același loc de consum a doi furnizori, dintre care unul să aibă obligația de serviciu public.

Având în vedere importanța asigurării unei bune funcționări a pieței energiei electrice, textul Proiectului prevede și o suplینire a art. 214 din Codul administrativ nr. 116/2018 întru, exceptarea de la instituția suspendării actelor administrative prevăzute de Codul administrativ, a hotărârilor emise de către Agenție în temeiul art. 81¹ alin. (3) al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, ceea ce reprezintă o măsură imperativă ce derivă din caracterul urgent al intervenției regulatorului pe piața de energie pentru asigurarea securității aprovizionării consumatorilor cu energie.

Este de precizat că, în situațiile de disfuncționalitate a pieței de energie, excluderea instituției suspendării hotărârilor autorității de reglementare reprezintă un mijloc de protecție, care ar garanta aplicabilitatea hotărârilor Agenției emise în regim de urgență, indispensabile pentru asigurarea funcționării pieței de energie electrică. Astfel, în lipsa unor mijloace efective care ar garanta executarea hotărârilor Agenției din momentul emiterii, există posibilitatea și riscul ca acestea să fie suspendate de către instanțele de judecată naționale, la solicitarea unor participanți, cu scopul de a denatura piața sau care pot beneficia din situațiile de disfuncționalității pieței. Suspendarea actelor administrative emise în situații de disfuncționalitate ar genera inaplicabilitatea și neexecutarea acestora pentru o anumită perioadă de timp, nefiind atins scopul urmărit de legiuitor prin instituirea la nivel legislativ a unui mecanism eficient de reglementare a situațiilor de disfuncționalitate a pieței prin măsuri de urgență dispuse de autoritatea de reglementare și care ar putea preveni o eventuală

declarare a Stării de urgență similar cazurilor anterioare (ex. lunii ianuarie 2022).

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea modificărilor propuse la Legea cu privire la energia electrică implică unele costuri care urmează a fi suportate de către ANRE, în special următoarele:

- cheltuieli în legătură cu crearea și ținerea Registrului participanților la piața angro de energie electrică;

- cheltuieli aferente achiziționării de sisteme electronice de supraveghere și control în timp real a tranzacțiilor, cheltuieli cu personalul suplimentar al ANRE care să asigure realizarea atribuțiilor respective, costuri aferente exercitării altor atribuții ce țin de monitorizarea pieței energiei electrice;

- posibile costuri înregistrate de unii participanți la piața energiei electrice, din cauza impunerii unor măsuri/obligații legate de situațiile de disfuncționalitate a pieței energiei electrice.

În partea ce ține de costurile privind operarea piețelor organizate de energie electrică urmează a fi suportate de operatorul desemnat și de către participanții la piață în conformitate cu prevederile Regulilor pieței de energie electrică. Impactul desemnării Operatorului Pieței Energiei Electrice introducerii conceptelor nu poate fi cuantificat deoarece nu există criterii de referință la situația existentă.

Totodată, proiectul prevede că organizarea și administrarea pieței energiei electrice pentru ziua următoare, a pieței energiei electrice pe parcursul zilei și a pieței organizate a contractelor sunt în sarcina operatorului pieței energiei electrice. Astfel, până la atingerea gradului de maturitate a piețelor organizate, tariful reglementat pentru organizarea și administrarea piețelor organizate, se va stabili pe baza unei metodologii de tip cost-plus aprobate de Agenție și va fi recuperat de la participanții la piața angro, prin intermediul unei componente a tarifului de transport a energiei electrice.

După atingerea gradului de maturitate a piețelor organizate, participanții la piețele organizate de energie electrică, administrate de operatorul pieței energiei electrice, vor fi obligați să-i achite acestuia tariful reglementat pentru serviciul de operare a pieței energiei electrice. Dar considerând beneficiile majore legate de instituirea și asigurarea funcționalității piețelor organizate de energie electrică, cum ar fi liberalizarea totală a pieței, creșterea numărului de participanți, eficientizarea activității, obținerea unor prețuri mai mici pentru consumatorii finali, cărora li se furnizează energia electrică, costurile suportate de participanții la piața energiei electrice vor fi incomparabile.

Toate aceste costuri au fost descrise mai detaliat în Analiza Impactului de Reglementare care se anexează la prezenta Notă Informativă.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Pentru asigurarea implementării corespunzătoare a modificărilor și completărilor la Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, nu sunt necesare modificări ale altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul va fi supus avizării și consultării publice în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin expedierea acestuia tuturor părților interesate și plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, www.energie.gov.md la compartimentul Transparență/Anunțuri de proiecte și consultări publice.

Proiectul Legii de modificare și completare a Legii cu privire la energia electrică urmează a fi consultat cu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Consiliul Concurenței, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Justiției și Centrul de Armonizare a Legislației, operatorul sistemelor de transport a energiei electrice ÎS „Moldelectrica”, cu operatorii sistemelor de distribuție și furnizorii de energie electrică, cu Asociația Consumatorilor de Energie din Republica Moldova, precum și cu mediul academic.

De asemenea, Proiectul de Lege a fost consultat cu Secretariatul Comunității Energetice.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție potrivit art. 35 din Legea cu privire la actele normative, fiind solicitată efectuarea expertizei de către Centrul Național Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul a fost expediat Centrului de Armonizare a Legislației pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, recomandările fiind integrate în tabelul de sinteză.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost supus expertizei juridice în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative, recomandările fiind integrate în tabelul de sinteză.

11. Constatările expertizei financiare

Proiectul nu a necesitat a fi supus expertizei financiare, stabilite la art. 34, alin. (5) din Legea cu privire la actele normative, întrucât nu are impact asupra bugetului public.

12. Constatările altor expertize

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în sensul Legii nr. 235 din 20 iunie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și, respectiv, a fost supus examinării de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător, recomandările fiind integrate în tabelul de sinteză.

Ministrul Energiei

Digitally signed by Parlicov Victor
Date: 2023.10.25 21:12:35 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victor PARLICOV